

«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ» КЕАҚ
Ғылыми кеңес отырысында
23.05.2025 ж. № 11 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ

D015 – «География»
білім беру бағдарламалары тобына
докторантураға түсушілерге арналған
емтихан бағдарламасы

I. Жалпы ережелер

1. Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес жасалды.

2. Докторантураға түсу емтиханы сұхбаттасудан, эссе жазудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

Блогы	Балы
1. Сұхбаттасу	30
2. Эссе	20
3. Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан	50
Барлығы/ өту ұпайы	100/75

4. Түсу емтиханының ұзақтығы – 3 сағат 10 минут, осы уақыт ішінде оқуға түсуші эссе жазады, электрондық емтихан билетіне жауап береді. Сұхбаттасу ЖОО қабылдау емтиханының алдында өткізіледі.

II. Түсу емтиханын өткізу тәртібі

1. D015 – «География» білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілер проблемалық / тақырыптық эссе жазады. Эссе көлемі – 250 сөзден кем болмауы керек.

Эссе мақсаты – теориялық білімге, әлеуметтік және жеке тәжірибеге негізделген өз аргументациясын құрастыру қабілетінде көрініс табатын аналитикалық және шығармашылық қабілеттер деңгейін анықтау.

Эссенің түрлері:

– зерттеу қызметіне ынталандырушы себептерді ашатын мотивациялық эссе;

- жоспарланған зерттеудің өзектілігі мен әдістемесін негіздейтін ғылыми-аналитикалық эссе;
- пәндік саладағы ғылыми білімнің әртүрлі аспектілерін көрсететін проблемалық/тақырыптық эссе.

2. Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады.

Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға дайындалуға арналған тақырыптар:

"Географиялық білім беру ортасын жобалау" пәні

Географиялық білім беру ортасының құрылымы. Географиялық білім беру ортасын жобалаудың негізгі тәсілдері. Оқу-материалдық базаға қойылатын талаптар жүйесі. Талаптардың жіктелуі. Оқу қызметін жүзеге асырудың географиялық білім беру ортасын жобалау. Географиялық білім беру ортасының принциптері. Нақты парадигма шеңберінде географиялық білім беру ортасын жобалау. Жобалау алгоритмі. Оңтайлы географиялық білім беру ортасының өлшемдері, көрсеткіштері мен оларды енгізу негіздері. Дәстүрлі оқыту жағдайында географиялық білім беру ортасын жобалау. Модульдік оқыту технологиясын жүзеге асыру жағдайында географиялық білім беру ортасын жобалау.

Әлеуметтік-экономикалық білім берудегі компьютерлік технологиялар" пәні

Оқытудағы ақпараттық-әрекеттік үлгілерді жүзеге асырудағы компьютерлік және коммуникациялық технологиялар. Білім беруді ақпараттандыру қоғам дамуының факторы ретінде. Оқу мақсатындағы электронды құралдарды бағалаудағы сараптамалық және аналитикалық әдістер. Оқушылардың танымдық қызметін белсендірудегі ақпараттық-коммуникациялық технологиялар. Әлеуметтік-экономикалық білім берудегі оқыту жүйелеріне шолу мен әзірлеудің өзектілігі. Әлеуметтік-экономикалық білім берудегі Онлайн кітапхана. Әлеуметтік-экономикалық білім беруді ақпараттандырудың мәселелері. Оқытудың интерактивті әдістері туралы түсінік, олардың мәні мен маңызы.

"Географиялық білім берудің заманауи парадигмалары" пәні

Географиялық білім берудің негізгі парадигмалары. Географиялық білім берудің технократиялық және гуманистік парадигмалары. Географиялық білім берудегі технократтық және мәдени парадигмалар. Географиялық білім берудің қазіргі парадигмаларының негізгі бағыттары мен қағидалары. Географияны оқыту технологиясының заманауи мәселелері мен болашағы. Мәдени-географиялық парадигма. Инновациялық-синергетикалық парадигма және оның жүйенің қалыптастыру үрдістерімен байланысы. Ғылыми географиялық білім беруді дамытудың негізгі бағыттары.

"География ғылымының тарихы мен әдіснамасы" пәні

Физикалық, экономикалық, әлеуметтік және саяси география. Географиялық парадигмалардың өзгеруі және олардың экономикалық және әлеуметтік географиядағы көрінісі. География ғылымының құрылымы және оның ғылым жүйесіндегі орны. Географиялық ғылыми мектептер. Қоғам географиясының француз мектебі. "Радикалды география", "мінез-құлық географиясы". "Гуманистік географияның" негізгі бағыттары.

Экономикалық, әлеуметтік және саяси географиядағы дифференциация. Постиндустриалды даму кезеңіне жетекші елдердің ауысуына байланысты өзгерістердің жіктелуі. Қазіргі география ғылымының салалары: геоэкономика, геожүйе, геоэкология, геодемография, геоурбанистика, неогеография және геосаясат.

III. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- 1 Дж. Чорли, П. Хаггет. Модели в географии. - М.: Прогресс, 1971. - 374 с.
- 2 Образцов А.С. Системный метод: применение в земледелии. - М.: Агропромиздат, 1990. - 303 с.
- 3 Буламбаев Ж.А. Экокультурные детерминанты перехода от теории «пределов роста» К концепции «Устойчивого развития». В к. н.: «Жизни вечное продление», Алматы, 2007 ж., бет 30-42. 4
- 4 Хомяков Д.М., Хомяков П.М. Основы системного анализа. М.: Изд-во мех.-мат. ф-та. МГУ, 1996. - 107 с.
- 5 Базилевич Н.И., Гребенщикова О.С., Тишков А.А. Географические закономерности структуры и функционирования экосистем. -М.: Наука, 1986. -296 с.
- 6 Бейсенова А.С. Приоритетные направления развития географической науки в Казахстане. Алматы, Издательство «Мектеп» - 2006. – 232 с.
- 7 Сладкопеев С.А. Землеведение и природопользование: учебное пособие для вузов. – М., 2005. – 357с.
- 8 Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. – М.:Высшая школа, 1991.
- 9 Хван, Т.А. Экология. Основы рационального природопользования : учеб. пособие / Т. А. Хван, М. В. Шинкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - Москва: Юрайт, 2013. - 319 с.
- 10 Базилевич Н.И., Гребенщикова О.С., Тишков А.А. Географические закономерности структуры и функционирования экосистем. -М.: Наука, 1986. -296 с.
- 11 География мирового хозяйства. Учебник. Отв. ред. Н.С.Мироненко. - М.: Изд-во "Трэвел Медиа Интернэшнл", 2012. -352 с.
- 12 Евдокимова С.П., Макара С.В., Носонова А.М. Теория и методология географической науки: учеб. Для бакалавриата и магистратуры – М.: Юрайт, 2018.
- 13 География населения и социальная география / Вопросы географии. Сб. 135. Отв. ред. А. И. Алексеев, А. А. Ткаченко. М.: Издательский дом «Кодекс», 2013. –552 с.
- 14 Доманьски Р. Экономическая география: динамический аспект. Пер. с пол. – М.: Новый хронограф, 2010. –376 с.)
- 15 Концепция высшего образования. Министерство образования Республики Казахстан. Алматы, 2004.
- 16 Географическое положение и территориальные структуры: памяти И. М. Маергойза [сост.: П. М. Полян, А. И. Трейвиш]. – М.: Новый хронограф, 2012. –896 с.
- 17 География мирового развития. Вып. 1. Сб. научн. статей. Под ред. Л.М.Синцера. – М.: Ин-т географии РАН, 2009. –606 с.
- 18 География мирового развития. Вып. 2. Сб. научных статей. Под ред. Л.М.Синцера. – М.: Тов-во научных изданий КМК, 2010. – 496 с
- 19 Алисов Н.В., Хорев Б.С. Экономическая и социальная география мира (общий обзор): Учебник – М.: Гардарики, 2003. - 704 с
- 20 Анохин А.А., Житин Д.В. География населения с основами демографии. Учебник. – М.: Юрайт, 2019. –203 с.,
- 21 Петрова Е.Ю.Методика обучения географии: Учебно-методический комплекс для студентов географических профилей педагогических университетов: Курс лекций, Томск: Издательство ТГПУ, 2015. – 252 с.
- 22 Радионова И.А. и др.Экономическая, социальная и политическая география: мир, регионы, страны. Учебно-справочное пособие. М.: Экон-Информ, 2008.-492с.

23 Нюсупова Г.Н., Токбергенова А.А., Актымбаева А.С. и др.. «Территориальная дифференциация качества жизни населения в регионах Республики Казахстан. Учебное пособие. Часть 2.», А: 2020 – 167

24 Введение в геоинформационные системы: Учебное пособие / Я.Ю. Блиновская, Д.С. Задоя. - М.: Форум: НИЦ Инфра-М, 2013. - 112 с. Трофимов А. М., Игонин Е. И.

25 Физическая география Республики Казахстан: Учебное пособие (под общей редакцией профессора Джаналеевой Г.М.). Алматы: Издательство Аркас, 2010. – 524 с.

Қосымша:

1 Burghardt, D., Duchêne, C. & Mackaness, W. eds., 2014. Abstracting Geographic Information in a Data Rich World: Methodologies and Applications of Map Generalisation, Berlin Heidelberg: Springer International Publishing, 407 p. DOI: 10.1007/978-3-319-00203-3,

2 Kimerling J.A., Buckley A.R., Muehrcke P.C., Muehrcke J.O. Map Use: Reading Analysis, Interpretation 8th edition. Esri Press, 2016, 670 p

3 Бейсенова А.С. Приоритетные направления развития географической науки в Казахстане. Алматы, Издательство «Мектеп» - 2006. – 232 с.

4 Сладкопевцев С.А. Землеведение и природопользование: учебное пособие для вузов. – М., 2005. – 357с. Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. – М.:Высшая школа, 1991.

5 Хван, Т.А. Экология. Основы рационального природопользования : учеб. пособие / Т. А. Хван, М. В. Шинкина. - 5-е изд., перераб. и доп. - Москва :Юрайт, 2013. - 319 с.

6 География населения и социальная география / Вопросы географии. Сб. 135. Отв. ред. А. И. Алексеев, А. А. Ткаченко. М.: Издательский дом «Кодекс», 2013. –552 с.

7 Доманьски Р. Экономическая география: динамический аспект. Пер. с пол. – М.: Новый хронограф, 2010. –376 с

8 Л. К. Казаков Ландшафтоведение М:Издательский центр «Академия», 2013. — 336 Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. –М.: Высшая школа, 1991.

9 Введение в геоинформационные системы: Учебное пособие / Я.Ю. Блиновская, Д.С. Задоя. - М.: Форум: НИЦ Инфра-М, 2013. - 112 с.

10 Савцова Т. М. Общее землеведение: учебник для студентов учреждений высшего педагогического профессионального образования, обучающихся по направлению подготовки "Педагогическое образование" / Т. М. Савцова. - 6-е изд., стер. - Москва: Академия, 2013. - 415 с.

11 География населения и социальная география / Вопросы географии. Сб. 135. Отв. ред. А. И. Алексеев, А. А. Ткаченко. М.: Издательский дом «Кодекс», 2013. –552 с.

12 Доманьски Р. Экономическая география: динамический аспект. Пер. с пол. – М.: Новый хронограф, 2010. –376 с

13 Л. К. Казаков Ландшафтоведение М:Издательский центр «Академия», 2013. — 336 Исаченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. –М.: Высшая школа, 1991.

14 Введение в геоинформационные системы: Учебное пособие / Я.Ю. Блиновская, Д.С. Задоя. - М.: Форум: НИЦ Инфра-М, 2013. - 112 с.

15 Савцова Т. М. Общее землеведение: учебник для студентов учреждений высшего педагогического профессионального образования, обучающихся по направлению подготовки "Педагогическое образование" / Т. М. Савцова. - 6-е изд., стер. - Москва: Академия, 2013. - 415 с.